

Ki te Toa Takitini: Tena koe. Kia ora koe, e toha haere na i au utanga hei matakítaki iho ma nga kanohi, hei mea e ora ai te ngakau.

E te Toa: whakamaanutia atu te Waka o te Parata ki te Moana-nui-a-Kiwa, ara, utaina atu ki runga i a koe, hei matakítaki iho te korero tauhou e penei na: "Ko Mamaru te Waka, ko te Parata te tangata o runga."

Ta te Parata ko Tukanikani

Ta Tukanikani ko Haputee

Ta Huputee ko Haiti

Ta Haiti ko Tupoia

Ta Tupoia ko Wahanui

Ta Wahanui ko Kuraheke, ko Rungaiterangi

Ta Kuraheke ko te Awa ka moe i a Moretekorohunga

Ko Kupe, ko Wheeru, ko T Ikanui, ko Kakatu. I matapuna mai i te tokowha nei tenei nigoa iwi—Aupouri.

Ko ta Te Ikanui ko Heitiki, ko Tupuni, ko Kaka, ko Maanga, ko Tonga, ko Puai, ko Makau.

Na Tupuni ko Manaia, ko Ihupango, ko Ringaikotia, ko Kaipo

Na Kaipo ko Wi Kaipo

Na Wi Kaipo ko H. W. Kaipo (Te kai-tuhi)

Ko te tatai tenei o tenei Waka o Mamaru. Kei te mohio enei iwi. Te Rarawa, Ngati-Kahu, Ngati-Kuri, Ngati-Takoto, no ratou hoki te Waka nei. Heoi ano toku he whakamaanu ake ki te moana, kia rangona o te katoa.

H. W. Kaipo

Te Kao 9/5/30

"NGAURE"

Ki nga Etita: E hoa ma, tenei etahi korero ruarua mo te tangata nei mo Ngaure.

Kei te Toa o te Mei nei nga whakapapa o Koneke. Kei te whakamiharo au mo enei whakapapa. Ina ra, he maha no nga tangata totika: a, rongonui hoki i rere i roto i te Kawai o te Kuia nei. Kia ora hoki a Takutai Kaire, mona i tuku i tenei tata ki te aroaro o nga iwi hei matakítaki. Ko taana whakamarama mo Ngaure, e penei ana: "I mate atu ki te takiwa o te Mahia i nga ope a te Wera Hauraki."

Ko te korero tenei a o matau matua mo Ngaure. Ko ta ratau korero ano he iramutu a Ngaure no te Wera. Ko te ingoa karanga a te Wera mo taua tangata 'Ko te Tamaiti.'

Ka u te taua a te Wera ki Whangaparaoa, ka hinga nga pa: a "Te Huia" a "Taumata-Kahawai." Ko te toa o te Whanau-a-Apanui i taua wa ko te Kainui. Tac atu ana tona rongoa toa, kaha ki te riri ki roto o Ngati-Porou. I te wa i nga taua a Nga-Puhi, he pu te rakau; no reira kaore i tupono o ratau toa ki o Te Whanau-a-Apanui i te wa o te riri: a, he rakau Maori nga rakau.